

NİCHİREN'İN HAYATI VE TEMEL ÖĞRETİLERİ

Hüsamettin KARATAŞ*

Öz

Nichiren 1222-1282 yılları arasında Japonya'da yaşamıştır. O, eğitimini tamamladıktan sonra 1253 yılında öğretilerini ilan etmiş ve yeni bir ekol kurmuştur. Nichiren Japon halk inanışları ile Budist öğretileri bir potada eritmeye çalışan, gelenekçi ve milliyetçi eğilimleri olan biridir. Yaşadığı Kamakura döneminde, yanlış dini öğretilerin yayıldığını ve takip edilen ekollerin sapkınlığı artırdığını ileri sürmüş, dinî ve siyasi erkleri sert bir şekilde eleştirirken cürekâr önerilerde bulunmuş, bu yüzden siyasi otorite tarafından birkaç defa cezalandırılmıştır. Ancak o, bazı tahmin ve öngörülerinde haklı çıkınca, fikirleri Japon halkı arasında taraftar bulmuştur. Nichiren'in öğretilerinin temel dayanağı Hokekyo'dur. Ona göre bu kitap, Sakyamuni Buda'nın vaaz ettiği kutsal Dharma kanunlarının özünü ve gizemli yanlarını içermektedir. Bu gizem ve öz esas itibarıyla Nichiren'in Hokekyo'ya dayalı temel öğretileriyle yeniden anlaşılır hale gelmiş, böylece anlık aydınlanma, toplumsal kurtuluş ve ahlaki erdemler gerçek değerini bulmuştur.

Anahtar Kavramlar: Nichiren, Nichiren Ekolü, Hokekyo, Daimoku, Honzon, Kaidan

---

* Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi; hkaratash@hotmail.com

Abstract

Nichiren's Life And His Basic Teachings

Nichiren lived in Japan between 1222 and 1282. After completing his education, in 1253 he proclaimed his doctrine and established a new school. Nichiren, as a person with the traditional and nationalist tendencies, tried to melt Japanese folk beliefs and Buddhist teachings in a pot. He argued that in Kamakura period during which he lived the false religious teachings spread out and schools increased the heresy of their adherents, and thus harshly criticized the religious and political authorities and also made audacious recommendations and, therefore, was punished several times by the political authority. However, when it came out that he was right in some estimates and foresights of his, his ideas found followers among the Japanese people. The fundamental basis of the teachings of Nichiren was Hokekyo. According to him, this book includes the essence and mysterious aspects of sacred rules of Dharma preached by Sakyamuni Buddha. On the basis of fundamental teachings of Nichiren's Hokekyo, this mystery and essence was re-understood, and thus the instant enlightenment, social salvation and moral virtues found their real values.

Key Words: Nichiren, Nichiren School, Hokekyo, Daimoku, Honzon, Kaidan

A- Nichiren'in Doğumu ve Ailesi

Nichiren, 16 Şubat 1222'de Japonya'nın doğusundaki Kominato Kasbasında doğmuştur. Onun babasının adı Nukina Jiro Shigetada, annesinin adı ise Umegiku-Nyo'dur. Doğduğunda ailesi ona, "muhteşem/iyi güneş" veya "erdemli güneşin oğlu" anlamlarına gelen Zennichimaro adını vermiştir (Griffis 1895: 192; Watanabe 1987: 425; Anesaki 1959: 105; Petzold 1978: 1; Tamura 2000; 100; Christensen 2001: 21; Lloyd: 437).

Nichiren'in hayatı ve ailesiyle ilgili yazılan eserlerde, onun doğumundan önce meydana geldiği kabul edilen gelişmelerle ilgili bir takım efsanevî anlatımlara rastlanmaktadır. Bu efsanevi anlatımlara göre Nichiren'in annesi Umegiku rüyasında; birçok tapınağın bulunduğu ünlü Heie (Hiei-san) dağının zirvesinde otururken aynı anda, bu dağdan oldukça uzak bir bölgede bulunan kutsal Omi gölünde ellerini yıkadığını, bu esnada Fuji dağında bir güneşin doğduğunu ve bu güneşin koynuna girdiğini görür. Nichiren'in babası da rüyasında; Şinto inançlarına göre akıl tanrısı olarak inanılan Tanrı Kokuzo'yu,

omuzlarında gürbüz bir bebek taşırken görür ve onunla konuşup o bebeği ister. Bunun üzerine Tanrı Kokuzo bebeği işaret ederek onun büyük Bosatsulardan biri olan Jogyo Bosatsu (Bodhisatva) olduğunu; insanlık için verilmiş bu hazinenin, bütün canlı varlıkları sonsuza kadar kurtaracak olan gerçek kanunun savunucusu olduğunu söyler ve arkasından onu Shigetada'ya verir. Ertesi gün karı koca gördükleri bu sıra dışı rüyaları birbirlerine anlatırken heyecanlanır ve gördükleri rüyanın bir bebeklerinin olacağına delalet ettiğini anlayarak çok sevinirler (Arai 1893: 1-5; Manpei 1984: 4-11).

Nichiren'in hayatının ilk dönemleri başta olmak üzere ailesi, Nichiren'in babasının ve annesinin isimleri, onların aileleri, meslekleri, hangi kabilelere mensup oldukları ve toplumdaki statüleri gibi konularda oldukça farklı anlamlara rastlanmaktadır (Kato 1982: 8-9; Uenaka 1986: 2-7). Nichiren'in kendi yazdıklarından onun, fakir bir balıkçının oğlu olduğu ve mütevazı bir çocukluk yaşadığı anlaşılmaktadır (Anesaki 1930: 191-192). Bu durum, Nichiren'in ailesinin, toplumun alt katmanlarını oluşturan bir tabakadan geldiğini ortaya koymaktadır. (Bery 1927: 345).

Nichiren inancına mensup şahısların, Nichiren hakkında kaleme aldıkları eserlerde onunla ilgili farklı rivayetlere yer verdikleri görülmektedir. Bu rivayetler, Nichiren ekolüne bağlı grupların, hareketin öncüsü ile ilgili bilgileri kendi arzu ve anlayışlarına göre yeniden kurguladıkları intibamı vermektedir. Bu yüzden eldeki mevcut kaynaklarda Nichiren hakkında verilen bilgilerde zaman zaman çelişkilere varan bir takım farklılıklar bulunmaktadır. Farklı bilgilerin yer aldığı bu kaynakların bir kısmında Nichiren'in babasının "Mikuni no Taifu" adında bir samurai olduğu iddia edilmektedir. Bu iddiayı dile getirenler Nichiren'in babasına isnat ettikleri Mikuni adından dolayı, onun atalarının "Shomu" veya "Fujiwara Fuyutsugu" imparator ailelerinden birine dayanabileceğini savunmaktadırlar (Anesaki 1961: 74-79). Onlar Nichiren ve ailesinin, Japonya'da önemli siyasi ve iktisadi çalkantıların yaşandığı Kamakura döneminde yaşadıklarını ve soylu bir aileye mensup oldukları için bu çalkantılardan derin bir şekilde etkilendiklerini dile getirmektedirler. O dönemde Mikuni ailesine mensup olanların, iç savaşın çıkmasına neden olan Shogunlara karşı mevcut Japon imparatorunu destekledikleri, savaşın ardından yönetimi ele geçiren Shogunların ise kendilerine karşı savaşanlara çeşitli yaptırımlar uyguladıkları belirtilmektedir. Bu iddiayı savunanlara göre, günümüzde Kyoto olarak bilinen, Enshu bölgesinde yaşayan ve Mikuni ai-

lesine mensup bir Samurai olan Nichiren'in babası da, iktidarın Shogunlara geçmesinden sonra can güvenliği nedeniyle yaşadığı bölgeyi terk ederek basit bir kıyı kasabası olan Kominato'ya yerleşmiş, burada balıkçılık yaparak ailesini geçindirmeye çalışmıştır (Kasahara 2001: 157-162; Dickson 1898: 92-98; Petzold 1978:1-2).

B- Nichiren'in Eğitimi

Nichiren, on bir yaşında Kiyosumidera Seicho-ji Tapınağında eğitime başlamıştır. O, din eğitiminin yanı sıra seküler konularda da eğitim almıştır. Onun ilk hocası rahip Dozen-bo'dur. Kaynaklarda Dozen-bo'nun, Nichiren'in eğitimiyle yakından ilgilendiği ve onun kişiliğinin oluşumunda önemli katkılarının olduğu belirtilmektedir. Dozen-bo, tapınakta eğitime başladıktan hemen sonra öğrencisinin ilk adını değiştirerek; önemli bir Bosatsu'nun adı olan Yakuo ismini ona verdiği zikredilmektedir. Bu tapındaki eğitimini tamamlayıp rahip oluncaya kadar Yakuo olarak çağırılan Nichiren'in, zeki, çalışkan ve başarılı bir öğrenci olduğu, burada iyi derecede Çince öğrendiği ifade edilmektedir. Nichiren, Kiyosumidera Seicho-ji Tapınağındaki eğitiminin ilk aşamasını başarıyla tamamladıktan sonra Budist din adamı olmaya karar vermiş ve aynı tapınakta din eğitimi almaya başlamıştır. Kaynaklarda bu tapınağın Japon Tendai mezhebine bağlı olduğu zikredilmekle birlikte zaman zaman farklı Budist ekollerinin etkisinde kaldığı, ayrıca Şinto dini geleneklerinin de takip edildiği belirtilmektedir. Nichiren'i Budist rahibi olması yönünde, hocası Dozen-bo yönlendirmiş ve teşvik etmiştir. Nichiren'in dinsel düşünceleri doğal olarak hocasının fikirleri doğrultusunda şekillenmiştir. Bu düşünce yapısının Budizm'in farklı mezheplerine ait öğretiler ile Japonya'nın milli dini olan Şintoizm'in karışımı bir öğreti takip edildiği algısını güçlendirmiştir. Nichiren, bu eklektik öğreti ortamında sadece Budist öğreti ve pratiklerini uygulamamış aynı zamanda Şinto inancına ait bir takım inanç ve pratikleri de uygulamıştır. Nichiren, din eğitimini on yedi yaşında tamamlamış ve gelenekler doğrultusunda Zesho-bo Rencho adını alarak Budist rahibi olmuştur. O, "Ebedi Lotus" anlamına gelen bu yeni adı yaklaşık on beş yıl taşımıştır (Hori 2007: 203; Anesaki 1916: 13-15; Naguchi 1910: 3-8; Watanabe 1987: 425; Murano 1987: 427).

Nichiren, Kiyosumidera Seicho-ji Tapınağındaki eğitimini tamamladıktan sonra aynı tapınağa rahip olarak atanmış ve bir süre orada görev yapmıştır.

Ancak o, bununla yetinmeyerek Budist rahibi olduktan sonra da çalışmalarını sürdürmüş, bu çerçevede bir süre sonra Japonya'nın değişik yerlerinde bulunan farklı Budist ekollerine ve Şinto tapınaklara giderek bilgi birikimini arttırmaya devam etmiştir.

1- Kamakura Yılları

Nichiren, rahip olduktan yaklaşık bir yıl sonra o dönem başkent olan Kamakura'ya gitmiştir. O, eğitim amacıyla geldiği Kamakura'da ilk önce Jodo ekolüne ait Jodo-ji Tapınağına gitmiş ve uzun süre orada kalmıştır. Burada ünlü rahip Daia'dan, "Amida Buddha" (Japonca Amida Butsu) inancını öğrenmiş ve uygulamıştır. Ancak o, hocası Daia'nın "Amida Buddha" öğretisine uymayan bir biçimde acı çekerek öldüğünü görünce, bu öğretinin doğruluğu hakkında şüpheye düşmüş ve "Amida Buddha" öğretisini açıkça eleştirmeye başlamıştır. Nichiren bu eleştirileri sebebiyle tapınaktan ayrılmak zorunda kalmıştır (Stone 1999: 443; Petzold 1978: 3).

Nichiren, Jodo-ji Tapınağından ayrıldıktan sonra Tanrı Hachiman adına yapılmış, Şinto mabetlerinden biri olan Hachiman Jingu'ya gitmiştir. Orada aylarca kalan Nichiren, Hachiman Jingu Mabedindeki kütüphanede farklı inançlara ait Çince yazılı olan birçok metni okumuş, bunlar arasında Konfüçyüs'e ait eserlerin de olduğu belirtilmiştir (Anesaki 1930:191-193). Nichiren ayrıca Zen Budizm'ine ait Jufuku-ji Tapınağına gitmiş ve burada bir süre kalarak zen öğretileri hakkında bilgi edinmiştir. Nichiren, Kamakura'da sadece dini öğreti ve pratiklerle ilgilenmemiş, aynı zamanda toplumun ekonomik, siyasi ve sosyal yapısı hakkında da analizlerde bulunmuştur. Nitekim o, bu yılları değerlendirirken; zenginliğin ve fakirliğin insanların bütün yaşam koşullarının belirleyicisi olduğunu, asillerin ve zenginlerin insanları hor gördüğünü, aynı anlayışın tapınaklarda da olduğunu tespit etmiş ve eleştirmiştir. Kamakura'da yaklaşık üç yıl kalan Nichiren, kısa bir süre ailesinin yanında kaldıktan sonra, eğitimini ve araştırmalarını siyasi ve dini açıdan önemli merkezlerden biri olan Kyoto'da sürdürmeye karar vermiştir (Christensen 2001: 30-31; Anesaki 1916: 10-13).

2- Kyoto Yılları

Nichiren, Kyoto'da ilk önce Enryaku-ji Tapınağına gitmiş ve "Jokoin" adlı mabede yerleşmiştir. O, burada ilk önce Budist Kutsal metin külliyyatının

bir bölümü olan Sutralar üzerinde çalışmıştır. Sutralar arasında kıyas yapma imkânı bulan Nichiren, bunlar arasında Buda öğretisini en iyi Hokekyo'nun (Lotus Sutra/Saddharmapundarikasutra) yansıttığına karar vermiş, çalışmalarını bu yöne kaydırmıştır (Habito 1999: 281; Anesaki 1916: 14).

Nichiren, Kyoto'da kaldığı süre içerisinde sadece Enryaku-ji Tapınağında kalmamış, farklı Budist ekolleri ile diğer dinlere ait olduğu belirtilen birçok tapınağı da ziyaret etmiş ve çalışmalarını sürdürmüştür. Daha çok gerçek kurtuluş öğretisi üzerinde duran Nichiren, mevcut ekollerin insanlara kurtuluş reçetesi olarak sundukları şeylerin insanların ızdıraplarını dindiremediğini ve acının en korkunç yüzü olan doğumu ve ölümü sona erdiremediğini dile getirmiştir (Kubota 1999: 20).

Nichiren, Kyoto yakınlarındaki Mii-dera ya da Onjo-ji olarak da bilinen tapınağın kütüphanesinde araştırmalarda bulunurken sır öğretiler içeren Çince eserlere ulaşmış ve bunların gizemine kapılarak Çin'e gitmeye karar vermiştir. O, bu maksatla Sennyu-ji Tapınağının başrahibi Doryu'nun derslerine katılmış, Çin Budizmi ile Çin'de yaşayan diğer öğretiler ve dinler hakkında bilgi edinmiştir (Petzold 1978: 3-4). Nichiren, Doryu'dan edindiği izlenimler ve onun yönlendirmeleri sonucunda Çin'e gitme fikrinden vazgeçmiştir. Bu konuda büyük bir hayal kırıklığı yaşayan Nichiren, aynı dönemde Japon şiiri, Japon edebiyatı ve Japon tarihine merak salmış ve onların önemli örneklerini okumuştur. Okuduğu edebi metinler ve özellikle şiirler onun üslubunun gelişmesine katkıda bulunmuş ve daha sonra öğretisini dile getirdiği vaazlarında bu şiirlerden alabildiği yararlanmış (Watanabe 1989: 21-22). Nichiren, Kyoto ve çevresinde yaptığı araştırma ve incelemelerini tamamladıktan bir süre sonra, Japon Budizmi'nin bir diğer önemli merkezi olan Nara şehrine gitmeye karar vermiştir.

3- Nara Yılları

Nichiren, Budizm'in Japonya'da yayılmasında ve gelişmesinde çok önemli bir yere sahip olan Nara şehrine gitmiş ve bazı tapınakları ziyaret etmiştir. O, bu çerçevede İmparator Shomu tarafında inşa ettirilen Todai-ji Tapınağına uğramış, orada rahip ve rahibelerin Hokekyo okuduklarına şahit olmuştur. Ancak onların Hokekyo'yu tam olarak anlayamadıkları için yaşantılarına da yansıtamadıklarını ileri sürmüştür (Nizuno 1987: 161). Nichiren ayrıca Prens Shotoku tarafından kurulan ve yine Hokekyo'nun esas

alındığını Horyu-ji Tapınağına gitmiştir. Ancak Nichiren geçen süre içerisinde farklı öğretilerin denetiminde kaldığı için Horyu-ji Tapınağında Hokekyo'nun etkinliğinin yok olduğunu görmüştür. Nichiren'in bundan sonraki ilk durağı Prens Shotoko'nun mezarının bulunduğu Shinaga'daki Eifuku-ji Tapınağı olmuştur. O bu tapınağa daha ziyade Prens Shotoku'nun mezarını ziyaret etmek ve ona dua etmek için gitmiştir. Nichiren, ayrıca Nara bölgesindeki bazı Şinto mabetlerini de ziyaret etmiştir. Bu çerçevede Otokoyama'da bulunan ve Iwazhimizu Hachiman adına yapılmış olan Şinto mabedinde bir süre kalmış, Naniva'daki Shi-tenno-ji adlı tapınağa da uğramıştır. Nichiren bütün bu ziyaretlerini ve incelemelerini tamamladıktan sonra Nara'dan ayrılarak tekrar Kyoto'ya, Hiei Dağındaki Enryaku-ji Tapınağına geri dönmüştür (Christensen 2001: 43-44).

Nichiren, bütün bu seyahatleri ve araştırmaları sonucunda, fikirleri büyük oranda netleşmiş olarak Enryaku-ji Tapınağına döndükten sonra, burada bulunan farklı Budist ekollere mensup din bilginleriyle öğretiye dair münazaralarda bulunmuş, bir anlamda kendisini ispat etmeye çalışmıştır. O, tek ve gerçek kurtuluş yolu olarak Hokekyo'nun takip edilmesi gerektiğini savunmuş, diğer ekolleri kutsal kitap Hokekyo'dan uzaklaşmakla suçlamıştır. Nichiren, bu fikirleri sebebeyle Enryaku-ji Tapınağından zorunlu olarak ayrılmıştır. O, bu tapınaktan ayrıldıktan sonra Kyoto'da durmamış, doğduğu yer olan Kominato dönmüştür.

C- Nichiren'in Adını Değiştirmesi ve İlk Vaazi

Nichiren, Kominato'ya dönüş yolunda Şintoizm'in en önemli merkezi kabul edilen ve İse eyaletinde bulunan İse Jingu mabedinde yirmi bir gün kalmıştır. O, burada ülkesinin koruyucusu, temel direği ve gören gözü olmak için tanrıça Amaterasu'ya dua etmiştir. Bazı kaynaklara göre; rahip olarak atandığında hocasının kendisine vermiş olduğu "*Zesho-bo Rencho*" adını terk etmiş ve "*Nichiren*" adını burada almıştır. Bu konuda yer ve zaman konusunda tam bir mutabakat olmamakla birlikte o, adını değiştirdiğini ve Nichiren adını aldığını ilk vaazında açıklamıştır. Nichiren, Japonca iki ayrı kelimenin birleşmesinden oluşan bir isimdir. "*Nichi*", evrensel aydınlığın kaynağı kabul edilen "*Güneş*" anlamına gelmektedir. "*Ren*" ise duruluğun ve kusursuzluğun sembolü olan "*Lotus (Nilüfer) Çiçeği*" demektir. Bu bağlamda "*Nichi-Ren*", "*Güneşin Lotusu*" olarak tanımlanmaktadır (Bery 1927: 347; Petzold 1978: 5;

Anesaki 1916: 15).

Nichiren'in öğretisini Hokekyo üzerine bina ettiği gibi ismini de bu metinlerde geçen bazı ifadelerle izafe ettiği belirtilmektedir. Nitekim "Nichi", kelimesi Hokekyo'nun XXI. bölümüne; "Ren" kelimesinin ise aynı kitabın XV. bölümüne dayandırılmaktadır. Hokekyo'nun XXI. bölümüne dayanılarak "Nichi" ifadesi yorumlanırken, bu kelime hem "Güneş" hem de "Ay" ışığına benzetilerek verilmiştir (Suguro 1998:166). Güneş ve Ay ışığının dünyadaki ışiksiz ve karanlık ortamları aydınlattığı gibi, Hokekyo öğretisine inananların ve onun yılmaz savunucularının da bütün varlıkları, karanlıktan aydınlığa çıkaracağı vurgulanmıştır. Hokekyo'nun XV. bölümünde "Ren" sözcüğü, "Lotus (Nilüfer) Çiçeği'ne" benzetilerek anlatılmıştır. Lotus (Nilüfer), çamurlu sularda açan ancak bulunduğu ortamdan asla etkilenmeyen, o sulardan beslenmeyen bir çiçek olarak tasvir edilmiştir (Murano 1991: 239). Bu çerçevede, yaşamın olduğu bütün âlemlerde, kötülüğün ve kötü ortamın olabileceğine dikkat çekilerek iyi insan olmanın, doğru yolu takip etmenin ve gerçek dindarlığın ölçüsü olarak bu kötü çevreden etkilenmemenin gerekliliğine değinilmiştir.

Nichiren'in öğretisini açıklamadan hemen önce "*Güneşin Lotusu*" anlamına gelen Nichiren adını alması ve Şinto Tanrıçası Amaterasu'ya dua etmesi onun öğretisinin nelere dayanacağını ortaya koymaktadır. Bu çerçevede Nichiren'in kendi ismini belirlerken sadece Hokekyo'yu temel almadığı, Japonların milli dini olan Şintoizm ve onun en önemli inancı "Güneş Tanrıçası" ile bağlantı kurmaya çalıştığını söylemek mümkündür.

Nichiren, Kominato'ya döndükten sonra ıssız bir kulübede inzivaya çekilmiştir. Onun bu inzivası bir hafta sürmüş ve devamlı Hokekyo okuyarak meditasyon yapmıştır. Nichiren, yedinci günün şafak vakti, tam güneş doğarken; Budalık ve bütün varlık âlemlerinin aslına, bir anlık düşünceyle varılabileceğini dile getirmiş, bu düşüncesini Hokekyo'nun özünü oluşturduğunu düşündüğü "*namu-myo-ho-ren-ge-kyo*" ifadesiyle açıklamıştır. O, güneşin doğumu esnasında dile getirdiği bu ifadeyi tekrarlayarak bütün varlık âlemlerine duyurmuş ve bu olaya güneşin tanık olduğunu dile getirmiştir (Kubota 1999: 21; Anesaki 1916: 34).

Nichiren aynı gün, yani 28 Nisan 1253'de, varlık âlemlerinin bütün sınırlarına ulaştığını ve bunu herkesle zaman geçirmeden paylaşması gerektiğini düşünerek

Kiyosumidera Seicho-ji Tapınağına gitmiş, hocası Dozen-bo ile konuşarak bir açıklamada bulunacağını beyan etmiştir. Nichiren'in rahip olduğu tapınağa geri döneceğini zanneden Dozen-bo, bu ümitle bütün hocaları, öğrencileri, yöneticileri ve yöre halkını tapınakta yapılacak açıklamayı dinlemeye davet etmiştir. Nichiren, tapınakta toplanan kalabalığın karşısına öğlen vakti, yani güneş tam tepeye vardığı anda çıkmıştır. O, ilk önce adını "Nichiren" olarak değiştirdiğini belirtmiş, ardından üç defa "*namu-myo-ho-ren-ge-kyo*" diyerek sözlerine başlamıştır. *Namu-myo-ho-ren-ge-kyo*, Hokekyo'nun (Lotus Sutra) on altıncı bölümünün başlığıdır. Nichiren öğretisinin temelini Hokekyo'nun oluşturduğunu, Sakyamuni Buda tarafından vaaz edilen Dharma yasalarındaki en yüce erdemleri içerdiğini, gizemli yanlarının olduğunu ve kutsalın özünü teşkil ettiğini iddia etmiştir (Christensen 2001: 56-58).

Nichiren'in ilk vaazının asıl can alıcı kısmı, sadece kendi söylediklerinin doğru olduğunu ısrarla vurgulaması ve orada bulunan herkesin yanlış yolda olduğunu, yanlış inançları takip ettiklerini belirtmesi olmuştur. Nichiren, o dönemde yaygın olan bütün Budist mezheplerinin, halkı yanlış yönlendirdiğini, özellikle yakın çevrelerinde etkin olanlardan başlayarak ve isim vererek eleştirmiş, bazılarını sapkın olarak tanımlamıştır. Nichiren'in bu ateşli konuşmasına tepkiler gecikmeden gelmiştir. Bu tepkiler karşısında eski öğrencisinin hayatının tehlikede olduğunu fark eden Dozen-bo, onu hemen tapınaktan uzaklaştırmıştır. Tapınaktaki öfkeli kalabalığın elinden kurtulan Nichiren, babasının evine sığınmıştır. Fikirlerini anne ve babasıyla paylaşan Nichiren'i ilk destekleyen ailesi olmuştur. O da bunun üzerine annesine "Myoren", (mükemmel çiçek), babasına da "Myo-nichi", (mükemmel güneş) adını vererek onların da isimlerini değiştirmiştir.

Nichiren'in öğretisini ilan etmesi, ilk vaazını vermesi ve ilk inananlarına kavuşması aynı gün içerisinde olmuştur. O, sabah güneş doğarken, öğretisini bütün varlık âlemlerine duyurmuş, bunu yaparken tek başına olduğunu ve kendisine yalnız güneşin şahit olduğunu belirtmiştir. Güneşin tam tepede olduğu öğlen saatlerde, tapınakta toplanan insanlara ilk konuşmasını yapmış, diğer bütün âlemlere ilan ettiği öğretisini onlarla da paylaşmış ve gerçek kurtuluş isteyenleri kendi öğretisine davet etmiştir. Nichiren, aynı günün akşamında ilk inananlarına kavuşmuştur. Böylece Güneş, Nichiren'in adında olduğu gibi öğretisini açıkladığında yaşanan gelişmelerde de ön plana çıkınca, bu öğreti için en önemli sembol değerlerden biri haline gelmiştir.

D- Nichiren'in Temel Öğretileri

Nichiren'in ortaya çıktığı Kamakura dönemine kadar Japonya'da daha çok Çin'e özgü bir Budizm perspektifi egemen olmuştur. Kamakura dönemiyle birlikte bu anlayış değişmeye başlamış, Japon Budizmi, Çin Budizmi'nden ayrışmaya ve Japonya'ya özgü bir dinin özelliklerini kazanmaya başlamıştır (Saito 1912: 25-29; Hildert 1860: 63-65; Finnemore 1911: 25-32). Budizm'in Japonya'ya özgü özellikler kazanmaya başladığı bu dönemin en önemli temsilcilerinden biri olan Nichiren, Japonlara has gelenek ve değer yargılarını ön plana çıkarmaya başlamış, yerel halk inançlarını da gözetmek suretiyle Budizm'e yeni bir perspektif kazandırmıştır. Onun bu fikirleri Japonya'daki Budizm'in ayrı bir kimlik ve karakter kazanmasında önemli bir rol üstlenmiştir. Nichiren'in öncülüğünde kurulmuş olan Nichiren Budizmi, Japonca "Hokeyyo" (Lotus Sutra) olarak ifade edilen Budist kutsal metinlerinde yer alan inanç ve uygulamaları esas almış, bunun yanı sıra kendi halkının örf, adet ve kutsal değerlerini de göz ardı etmeden yeni bir dini anlayış geliştirmeye çalışmıştır (Hara 1920: 189-190; Llyod 1894: 344-345; Kuroda 1893: 24; Cobbold 1894: 39-43; Reischaur 1917: 92-95). Bu çerçevede Nichiren, Hokeyyo'daki anlaşılması zor meseleleri *sır öğretiler* esasına dayandırmış, özellikle Daimoku-shu, Honzon-shu ve Kaidan-shu gibi temel öğretilerinin gizemli taraflarının olduğunu, kendine özgü bir üslupla izah etmeye çalışmıştır.

1- Daimoku-shu

Nichiren Budizmi'nde *Daimoku-shu* olarak bilinen öğreti, "namu-myoho-renge-kyo" biçiminde ifade edilmektedir. Bu öğreti Nichiren'in üç büyük sır anlayışından biridir. Daimoku, kelime olarak "başlık", "isim" ya da "unvan" anlamında kullanılan Japonca bir ifadedir. Shu ise "kural", "kaide", "temel" ve "prensi" demektir. Daimoku-shunun terim anlamı, Japonca Hokeyyo olarak bilinen kitaptaki en kutsal öğretilerin bütünü, esasını ve gizemli taraflarını ifade eder (Fumihiko 1999: 265-275; Habito-Stone 1999: 239-240). Daimoku-shunun daha iyi anlaşılması için, bu öğretinin açılımı mahiyetinde olan "namu-myoho-renge-kyo" şeklindeki kullanımda yer alan sözcükleri tek tek ele almak gerekmektedir.

Namu, Sanskritçe "namas" sözcüğünün Japonca yazılış ve söyleniş biçimidir. Kelime olarak "bağlılık", "özveri" ve "sadakat" anlamlarına

gelmektedir. Terim anlamı ise kutsal olarak kabul edilen varlık ya da şeye yönelik olarak söylenen veya gösterilen bağlılığın tezahürüdür. Bu bağlamda namu kelimesinden sonra söylenen veya yazılan her şey kutsal sayılmaktadır.

Myo-ho, iki ayrı sözcüğün bir arada kullanılmasından oluşmuştur. Myo; gizem, sır veya mistik olan şey demektir. Ho ise; öğreti, kanun veya inanç esasları anlamına gelir ve genellikle kutsal “dharma” kanunlarını ifade eder. Nichiren’e göre ho, esas itibariyle bütün dharma yasaları, özelde ise Hokekyo öğretileri demektir. Myo-ho ise söz konusu öğretilerde yer alan gizemli gerçekler anlamına gelmektedir. Dolayısıyla “myo-ho”nun Buda âlemlerinin yanısıra diğer bütün varlık âlemlerini de mistik bir şekilde kapsadığına inanılmaktadır. Bu bağlamda var olan bütün yasalar “myo-ho” içinde görülmekte ve bunların tümüyle kutsal öğretilerin tek doğru ve biricik temsilcisi olduğu dile getirilmektedir. Nichiren’e göre Buda “ho”yu, bir başka ifadeyle gerçek dharmayı vaaz ederek geçmişin ve geleceğin bütün doğru öğretilerini ve bu öğretilerin bilinmeyen gizlerini açığa çıkarmıştır. Bundan dolayı ho’yu anlamaya çalışmaktan çok, ona inanmanın daha faydalı olacağını belirtmiştir (Ikeda 2003: 167).

Renge, kelime olarak lotus çiçeği, yani nilüfer çiçeği demektir. Bu yüzden Hokekyo, “Nilüfer Çiçeği Sutrası” olarak da bilinmektedir. Nichiren, renga ile Hokekyo öğretileri arasında deruni bağların olduğunu ileri sürmüştür. Bu bağlamda Nichiren, Hokekyo’nun on beşinci bölümünde yer alan bazı ifadelerden yola çıkarak Bosatsuları (Bodhisatva), lotus çiçeğine benzetmiştir (Suguro 1998: 3). O, lotus çiçekleri ile Bosatsular arasında mecazi anlamda bir özdeşliğin olduğunu açıklarken, bunların özellikle kirlilikten arınmış olduklarına ve her halükârda saf ve temiz kalabildiklerine göndermede bulunmuştur. Bu çerçevede Bosatsular, çamurlu sulara açan, ancak çamurdan etkilenmeyecek kadar güçlü ve temiz lotus çiçekleriyle özdeşleştirilmiş ve bunların da lotus çiçekleri gibi içinde buldukları ortamın kötülüklerinden etkilenmedikleri belirtilmiştir. Netice itibariyle Nichiren nilüfer, yani lotus çiçeğinin yetiştiği ortam ile dünya hayatının bir anlamda özdeş olduğunu, nilüfer çiçeği ile Bosatsuların aynı cevheri paylaştığını ve daimoku-shu öğretileri çerçevesinde Bosatsuların kurtuluş için gerekli olan manevi arınmışlığa ulaşabileceklerini ispat etmeye çalışmıştır.

Nichiren, nilüfer çiçeği ile Hokekyo öğretileri arasında başka benzerliklerin

de olduğunu belirtmiştir. O, nilüfer çiçeğinin aynı anda hem tohum vermesini hem de çiçek açmasını; karma-tenasüh öğretisiyle ilişkilendirmiş; bunları, yani tohum ve çiçeği nedensellik yasasındaki sebep ve sonuca benzetmiştir. Nichiren, karma ve yeniden bedenlenmede sebep ve sonucun nasıl ve ne zaman gerçekleşmesi gerektiğini sorgulamış, sebebin ve sonucun, yani karma ve tenasühün aşamalı mı yoksa aniden mi olacağı konusunda kendi görüşlerini daimoku-shu çerçevesinde ortaya koymuştur. Nichiren, daimoku-shu öğretilerine dayanarak karma ve tenasühün, yani sebep ve sonucun sadece aşamalı olamayacağını, bunların yaşanmakta olan hayatla eş zamanlı olarak da vuku bulabileceğini savunmuş, nilüfer çiçeğinin aynı anda hem tohum verip hem de çiçek açmasını buna delil olarak göstermiştir. O, aslında bu şekilde bir benzerlik kurarak, nedensellik yasası uyarınca döngüsel olarak devam eden ölümleri ve yeniden bedenlenmeleri ortadan kaldıracak bir fikir beyan etmemiş, sadece mutlak kurtuluşun, bir tek ömürde ve aniden olabileceğine işaret etmiştir.

Kyo, kelime olarak “öğreti”, “inanç”, “pratik”, “yol” ve “mezhep” anlamlarına gelmektedir. Kyo'nun sağlam ve güven veren ses anlamına geldiği de ifade edilmektedir. Nichiren'e göre kyo, Sakyamuni Buda'nın tartışmasız en doğru sözlerinin yer aldığı hakikat ve aydınlanma yoludur. Çünkü ona göre bu yolun rotasını yüce Budalık anlayışı belirlemekte ve bu anlayış aydınlanma yolunda sezgili ve sezgisiz bütün varlıklara rehberlik etmektedir. Nichiren, kyo öğretilerini nesilden nesile aktaranların ve bu öğretilerin yaşatılması için çaba harcayanların da en az Budalar kadar güvenilir olduklarını ve bu özellikleri dolayısıyla özel bir saygıyı hak ettiklerini ifade etmektedir. Nichiren, kutsal kabul ettiği bu yolun takip edilmesi durumunda kurtuluşun yakın olduğunu belirtmiş, daimoku-shu öğretisi kapsamında yapılan her türlü dua ve ibadetin Bosatsu pratikleriyle, yani Bosatsuların yaşamları boyunca yaptıkları her türlü dua, ibadet ve hayat anlayışlarıyla eşdeğer olduğunu savunmuştur.

Nichiren, “namu-myō-ho-rengē-kyō”nun, yani daimoku-shunun, önemine işaret ederken onun sadece Hokekyo'daki (Lotus Sutra) değil, diğer Budist kutsal metinlerinde yer alan bütün doğru ilkeleri de içerdiğini ileri sürmüştür. Dolayısıyla o, daimoku-shunun; Budalık doğasına uygun bütün mukaddes öğretilerle, yani ezeli ve ebedi dharma kanunlarıyla aynı özü paylaşan gizemli bir cevher olduğunu savunmuştur. Nichiren, bu cevherin Budacı öğretilerin ve Buda felsefesinin temelini teşkil ettiğini, özünde ebedi hakikatler taşıdığını,

değişime uğramadan varlığını sürdürdüğünü iddia etmiştir (Watanabe 2007: 1174).

2- Honzon-shu

Nichiren tarafından vaaz edilen ve “üç büyük sır öğretisinden” biri olduğu kabul edilen *Honzon-shu* temel öğretilerden biridir. Honzon-shu, kelime olarak asil, soylu, yüce gönüllü ve ulu kişi anlamlarının yanında hakikatin özü, mükemmelliğin menşei, temel ilke ve ana prensip gibi manaları da bünyesinde barındırmaktadır. Honzon-shunun terim anlamı ise bir Budist mezhebinin veya grubunun başlıca (en temel) tapınım unsuru demektir (Dolce 2002: 228).

Nichiren öğretisinde honzon-shu, çeşitli unsurlardan müteşekkil olduğuna inanılan bir tapınım objesidir. Bu yüzden honzon-shu hem inancın hem de ibadetin merkezinde yer alan en önemli olgu olarak kabul edilmektedir. Bu olgunun temelinde Budalık düşüncesi, yani aydınlanmayı elde etme fikri bulunmaktadır. Nichiren’e göre Budalık düşüncesinin esasını ise Hokekyo öğretileri, bir başka deyişle kutsal dharma yasaları oluşturmaktadır. Bu bağlamda honzon-shu’nun özünde iki önemli unsur bulunmaktadır. Bunlardan biri *Dharma* kanunları; diğeri ise *Budalar* anlayışıdır.

Nichiren, Buda ve dharma anlayışlarını bir bütün olarak algılamakta ve onları aynileştirerek honzon kavramı içerisine yerleştirmektedir. Bu şekilde o, iki olguyu birbirinin tamamlayıcı olarak telakki etmektedir. Nichiren’in honzonunda yer alan ve tapınılmayı hak eden yüce varlıklar da bu iki olguyla doğrudan bağlantılıdır. Nichiren’in düşüncesindeki yüce varlık ya da temel tapınım objeleri, evrendeki bütün olağanüstü güçleri ve iyi fikirleri bünyesinde barındırmakta ve Nichiren’in ifadesiyle Budalık düşüncesi kendi doğasına uygun olan en geniş forma bürünmektedir. Nichiren’e göre bu algı biçimi sayesinde bütün varlık âlemleri, ayırım yapılmaksızın aynı çerçevenin içerisinde değerlendirilmekte ve dolayısıyla da sayıları bilinmeyen tüm bosatsular ve diğer tanrısal varlıklar burada temsil imkânı bulmaktadır. Nichiren’e göre bütün bu tanrı ya da bu tanrısal varlıklar, aslında ilksel Budalık fikrinin, bir başka deyişle Budalık doğasının avatarlarıdır. Ona göre söz konusu tanrısal varlıkların asıl görevi ise varlıklar ile Budalık düşüncesi arasındaki ilişkiyi ve iletişimi sağlamaktır (Petzold 1978: 22).

Nichiren, yukarıda belirtilen bütün doğaüstü varlıkları bir bütün olarak “başlıca tapınım unsuru” konumunda ele almış ve onların esas itibariyle honzonu oluşturduklarını kabul etmiştir. Nichiren’e göre tanrısal varlıklarla diğer varlıklar arasındaki ilişkiyi düzenleyen honzon-shu; dini bağlılığı, inancı ve saygıyı en üst seviyede gerekli kılan; bütüncül olarak gerçek Budalık ruhuna uygun temel öğretilere ve herkesçe bilinmesi imkânsız olan gizemli gerçeklere inanmayı gerektiren bir inanıştır (Dolce 1999: 364). O, honzonun tapınılması gereken en doğru obje olduğunu ve onun tanrısallık boyutunun bulunduğunu iddia ederken; özellikle üç noktaya dikkat çekmiştir. Bunlardan birincisi Hokekyo’da belirtilmiş olan gerçek dharma yasalarıdır. Nichiren bu yasalara inanmanın zorunlu olduğunu dile getirmiştir. Nichiren’in dikkat çektiği ikinci nokta Sakyamuni Buda’nın şahsıyla özdeşleşen Budalık anlayışıdır. Onun dikkat çektiği üçüncü husus ise farklı varlık âlemlerinde olduğuna inanılan tanrılar ya da tanrısal varlıklardır. Nichiren bunları kendi içinde hiyerarşik bir düzene tabi tutmak suretiyle honzon anlayışını şekillendirmiştir. O, bu sayede bütün tanrıların; buldukları âlem de dâhil olmak üzere diğer âlemlerde yaşayan varlıklarla sürekli ve güçlü bir ilişki içinde olduklarını savunmuştur. Nichiren, bu ilişkiyi düzenleyen ve sürekli kılan bazı kuralların varlığından söz etmiş, bu kuralların ise temel olarak nedensellik yasasına ve dolayısıyla da Budalık doğasına dayandığını ileri sürmüştür. Bu bağlamda o, bütün varlıkların esas itibariyle Budalık doğasından bir parça taşıdıklarını, bu sebeple varlıklar âleminin en alt katında yer alanların bile yüce erdemlere ulaşma şansının olduğunu savunmuştur (Murano 2003: 56). Nichiren, honzon-shunun önemini ve Budalık düşüncesi içindeki yerini ortaya koyarken, onu Budizm’in en temel amaçlarından biri olan evrenin bilgisine ulaşma fikriyle izah etmeye çalışmıştır. O, bu doğrultuda honzon-shunun içerik olarak bütün kutsal öğretileri kapsadığını, onun sayesinde edinilecek hikmetlerle aydınlanmanın sağlanacağını ileri sürmüştür.

3- Kaidan-shu

Kaidan-shu, Nichiren Budizmi’nin üçüncü temel öğretisidir. Nichiren Budizmi’nde kaidan-shu; sır esasına dayalı inanç ve uygulamaların yanı sıra ahlâkî prensiplere ve toplumsal kabullere uygun olmak kaydıyla icra edilen ayin ve törenlerin yapıldığı kutsal ve gizemli mekân anlayışları demektir (Arai 1893: 9). Temelde kutsal mekân anlayışına dayanmakla birlikte bünyesinde gizemli doktrinler, ahlâkî prensipler ve faziletli bir yaşam için gerekli kurallar

barındıran bir öğretilerdir. O, bu bağlamda *kaidanı* Budist ahlâkıyla ahlâklanan ve erdemli davranışlar sergileyen fertlerin yaşadıkları ya da yaşamak isteyecekleri, özünde gizemli anlayışların olduğu bir yer olarak görmektedir. Nichiren, mekân olarak *kaidana* girildiği takdirde, söz konusu olan bütün faziletlerin edinileceğini ve Budaların gerçek yolunun farkına varılacağını ileri sürmektedir. O, *kaidan-shu* çerçevesinde erdemli bir yaşam sürdürmenin ahlâkî kurallara riayetle mümkün olacağını belirtirken, yüce ışık âlemi olarak tanımlanan mutlak kurtuluş diyarına ulaşmanın da bu yolla elde edilebileceğini savunmaktadır (Anesaki 1916: 104-105).

Nichiren Budizmi'ndeki kutsal mekân anlayışı, *kaidan-shuya* dayalı inanç, uygulama ve öğretiler çerçevesinde şekillenmiştir. Bu öğreti içerisindeki anlayışların pek çoğu ya kutsal kitaplarda geçen ifadelerle ya da sır temelli düşüncelere dayandırılmıştır. Özellikle gizem anlayışının esas alınması sebebiyle kutsal mekânın mahiyeti, nasıl bir yer olduğu, sadece bir mekâna hasredildiğinde işlevsel değer taşıyıp taşıyamayacağı veyahut somut bir mekân olması halinde ne kadar kapsayıcı olabileceği gibi konular tartışmalara neden olmuştur (Arai 1893: 17).

Nichiren'e göre bir yerin kutsal mekân olabilmesi için orada kutsalla doğrudan ilişkinin kurulmasına engel teşkil edecek herhangi bir unsurun bulunmaması gerekir. Ona göre bu tür mekânlar sürekli olmak kaydıyla mutlak mânâda huzur ve dinginlik veren yerlerdir. Bu nedenle buraların sadece manevi değer taşıması yeterli değildir, aynı zamanda fiziki koşullarının da uygun olması gerekir. Nichiren bu şekilde kutsiyet atfedilmiş uygun mekânlarda yüce varlıklarla deruni etkileşimin olabileceğini ve bu etkileşimin zaman sınırlamasının olamayacağını dile getirmektedir. Ona göre *kaidan-shu* öğretisine dayalı kutsal mekân anlayışındaki bu aşkın sınırlar veyahut ruhani bağlantılar; kutsanan mekânı birçok açıdan gizemli kılmakta ve mutlak huzura erişmek isteyenlerin sığınacakları mekânlar haline getirmektedir (Petzold 1978: 64-65; Anesaki 1916: 105).

Nichiren öğretisinde *kaidan-shuya* dayalı gizemli kutsal mekânların, birbirinden farklı üç ayrı yer olduğu, bu yerlerde bazı toplantıların yapıldığı ve önemli gelişmelerin yaşandığı kabul edilmektedir. Bu mekânlardan birincisi, Hokekyo'da "*mushi honnu no dai-mandara mitsudan*" olarak ifade edilen toplantının yapıldığı yerdir. Bu yere aynı zamanda "mutlak *kaidan*"

adı da verilmektedir. Nichiren'e göre mutlak kaidan sırsız dolu bir platformdur. Çünkü bu yerin şeklini ve orada yapılan toplantının mahiyetini bilmek mümkün değildir. Orası şekilsizlik âlemi olduğu gibi zamanın da bilinmeyen noktasıdır. Nichiren'e göre kendiliğinden ve başlangıcı olmayan zamanda yaşanmış olan mutlak kaidana, muhtemelen varoluşun bütün özgün formları iştirak etmiştir. Ancak bu hadisenin yaşandığı yer ve zaman başta olmak üzere orada bulunanların niteliklerinin ve niceliklerinin anlaşılması imkânsızdır. Dolayısıyla bu yerin varlığı ve mahiyetiyle ilgili bilgiler mutlak manada bir inanca dayanmaktadır (Petzold 1978: 61).

Nichiren'e göre kaidan-shu öğretisinde yer alan gizemli kutsal mekânların ikincisi uzayın (gökyüzünün) derinliklerinde bir yerde gerçekleşmiştir. O, Hokekyo'ya dayanarak burada bir toplantının yapıldığını ve toplanılan yer için kutsal kitapta "*honmon koku dai-e no dai-mandara mitsudan*" ifadesinin kullanıldığını belirtir. Nichiren'e göre söz konusu mekân gizemli bir yeri işaret etmektedir. Kaynaklarda bu yerin gizemli olduğu, toplantıya ise evrendeki yüce varlıkların katıldığı belirtilir. Bazı kaynaklarda ise yüce varlıkların yanı sıra evrendeki bütün varlıkların da bu toplantıya iştirak ettiği, bundan dolayı şekilsizlik formunun sona erdiği ve bilinen soyut varlıklar âlemine geçildiği iddia edilmektedir. Dolayısıyla bu gelişme aynı zamanda kısmi bir başlangıç olarak değerlendirilmekte ve zamanın esas itibarıyla bu sırlı noktada başladığı savunulmaktadır (Petzold 1978: 62).

Nichiren'e göre kaidan-shuya dayalı üçüncü kutsal mekân, Hokekyo'daki ifadesiyle "*mappo oji no dai-mandara mitsudan*"dır. O, bu yerde zamanın bozulduğu çağda gizemli bir toplantının yapıldığını, ancak bu toplantının yeri ve katılımcılarının tam olarak bilinmediğini belirtmiştir. Nichiren, *mappo oji no dai-mandara mitsudan*ın öncekilere nazaran *mappo* çağında olduğunun bilindiğini ve dönemsel açıdan biraz daha netleştirdiğini ifade etmiştir. O, *mappo* çağının, Sakyamuni Buda'nın ölümünden yaklaşık iki bin yıl sonra başladığını, on bin ile yüz bin yıl süreceğini ve bu dönemde çok kötü şartların yaşanacağını öngörmüştür. Nichiren, buna dayanarak Buda merhametini ön plana çıkarmış, bu merhametin yaşanan dönemle doğrudan ilişkisi üzerinde durmuştur. O, bahsedilen merhametin herkesi kapsayacak düzeyde olduğunu vurgulamış ve kurtuluşun çerçevesini bütün varlıkları kapsayacak biçimde genişletmiştir. Böylece Nichiren, ölüm ve yeniden doğum döngüsünden kurtulmaları imkânsız gibi görülenlerin dahi, *kaidan-shuya* inandıklarında ve

ona sığındıklarında kurtulabilmelerinin mümkün olabileceğini iddia etmiştir (Petzold 1978: 63).

Nichiren, aydınlanmanın gerçekleştiği mekânlarda olağanüstü güçlere sahip varlıkların bulunduğu, edinilen kötü karmaların ise bu mekânlara girildiğinde gizemli güçler tarafından iyi ve erdemli davranışlara dönüştürüleceğine inanmaktadır. Bu nedenle o, genellikle kötü karmalara sahip olanların bile *kaidan-shu* öğretilerine inanmaları ve *kaidan* merkezli uygulamaları yapmaları durumunda, kurtulabileceklerini iddia etmektedir (Suguro 1998: 164-165; Kato 1982: 39-41). Nichiren, aynı zamanda *kaidan-shunun* ahlâkî kurallarla da doğrudan ilişkili olduğunu savunmaktadır. Bu bağlamda o, *kaidan-shunun* teorik açıdan ahlâkî temellerini “*ji no kaidana*” (Budaların özgün doğasında bulunmakla birlikte tümünün sadece Hokekyo’da açıklandığı kabul edilen ahlaki kurallar bütünü) dayandırmıştır. O, aynı şekilde *kaidan-shunun* pratik açıdan ahlâkî temellerini ise “*ri no kaidanın*” (Budalara veya Bosatsulara özgü uygulamalar bütünü) oluşturduğunu savunmuştur. Nichiren, bunların yanı sıra *kaidan-shu* öğretisi için “*do-jo*” tabirini kullanmaktadır. Nichiren’e göre, *do-jo*, sadece Hokekyo öğretilerindeki ahlaki prensipleri değil evrensel düzeydeki bütün ahlâkî normları kapsamaktadır. Ona göre *do-jo* anlayışını kabul etmek, her varlığın kendi/öz doğasında etkin olan “*ji-riki*” (kişisel güç veya iradi kudret) ile “*ta-riki*” (yüce varlıkların doğasında bulunan mutlak kapsayıcı güç, potansiyel kudret) gücünü harekete geçirmek demektir (Petzold 1978: 62). Nichiren’e göre ahlaki açıdan bunu başarabilmek, toplumlara özgü geleneksel uygulamaları, yerele has inançları ve daha genel evrensel değerleri anlamak hususunda katkı sağlayacaktır. Netice itibarıyla ona göre *do-jo* anlayışı, toplumdaki dini ve sosyal hayatı, ahlâkî kurallar bağlamında düzenlemekte ve zaten var olduğuna inandığı doğru yaşam potansiyelini etkilemek suretiyle işlevsel hale getirmektedir (Morgan 2002: 356-357).

Nichiren, *kaidan-shu* öğretisindeki ahlâkî boyuta dikkat çekerken, sürekli olarak kurtuluş fikrini ön plana çıkarmıştır. O, bu noktada *kaidanı* kurtuluş yolu, kurtuluş diyarının eşiği veya kurtuluş için ibadet edilen mekân olarak görmüştür. Nichiren özellikle teori, uygulama ve toplumsal kabulleri (halk inançlarını) birbirine yaklaştırarak orta bir yol takip etmiş, geleneklerine bağlı insanları *kaidan-shu* dairesinde telakki ederek onların da kurtulabilmesinin mümkün olduğunu ifade etmiştir. O, bu türden bir kurtuluş anlayışının aslında

kaidan-shuda yer alan gizemli öğretilerden kaynaklandığını belirtmiştir.

Nichiren öğretisinde *kaidan-shu*, temelde kutsal mekân merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, bu anlayışın içerisinde birbirinin tamamlayıcı niteliğinde kabul edilebilecek çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımlar arasında, Budizm'in en önemli öğretilerinin ve değer yargılarının başında yer aldığı kabul edilen ve Budacı literatürde "sila", (shila) veya "kai" prensipleri olarak adlandırılan "ahlâkî kurallar" ön plana çıkmaktadır (Petzold 1978: 66; Murano 1991: 373). Söz konusu ahlâkî kurallar büyük veya küçük bütün Budist ekoller tarafından kabul edilmekte, bu doğrultuda hareket edilmesinin zorunlu olduğu vurgulanmaktadır. Bunun yanı sıra *kaidan-shu*; Budacı ahlak öğretileri çerçevesinde gerçek kurtuluşu hedefleyenlerin, çeşitli kurallar dâhilinde katıldıktan sonra takip ettikleri doğru yol ya da doğru yaşam tarzı olarak da görülmektedir. Nichiren, kaidan-shu öğretilerine inananları ve yaşamlarını bu doğrultuda sürdürenleri övmüş, onların kurtuluşa yakın olduklarını iddia etmiştir. O, kaidan-shu bağlamında Hokekyo öğretilerine inanan fertlerin yaşadıkları evler de dâhil bütün yaşam alanlarının, özellikle de Hokekyo öğretilerinin uygulandığı tapınakların kutsal olduğunu ileri sürmüştür. Nichiren, tapınaklarda yaşamını sürdürenler ile zaman zaman buralara gelip bağlılıklarını ve inançlarını ifade edenlerin, gerçekte kaidan-shunun ruhunu ve anlamını idrak ettiklerini ifade etmiştir (Fumihiko 1999: 266).

E- Nichiren'in Öğretilerini Yayma Faaliyetleri

Nichiren, öğretisini yaymaya çalışırken statükonun savunucusu durumunda olan rahiplerle ve yerel yöneticilerle mücadele etmiştir. Bu dönemdeki dini ve siyasi durum, Nichiren'in çalışmalarını etkilemiş ve hareket kabiliyetini sınırlandırmıştır. Ancak o, bütün bu olumsuzluklara rağmen, öğretisini yaymaya devam etmiştir. Nichiren, Kominato'da başlattığı ve başkent Kamakura'da sürdürdüğü öğretisini yayma faaliyetini, ulusal düzeye taşımaya çalışmış ve bu amaçla çeşitli risaleler yayınlamıştır. Nitekim o, 1260 yılında dönemin Bakufu hükümetine yönelik olarak kaleme aldığı risalede, başta din adamları olmak üzere devlet yetkililerinin yaptıkları yanlışları dile getirmiş ve bazı önerilerde bulunmuştur. Nichiren'in bu risalesi, "*Rissho-Ankoku-Ron*" (ülkede; barışın ve adaletin tesisi için yapılması zorunlu düzenlemeler), adıyla bilinmektedir. O, bu risalede Japonya'nın korunması, toplumda barışın tesis

edilmesi ve Japon halkının her anlamda huzura kavuşması için yapılması zorunlu düzenlemelerin neler olması gerektiğini belirtmiş, tedbir alınmayıp gerekenlerin yapılmaması durumunda karşılaşılabilecek muhtemel tehlikeleri dile getirmiştir (Stone 1999: 444; Murano 2003: 5-7).

Nichiren'e göre Japon halkının huzuru ve refahı için, ülke heretik Budist mezheplerin hegemonyasından bir an önce kurtarılmalı, Buda'nın gerçek öğretisi olan Hokekyo (Lotus Sutra) halka anlatılmalıdır (Deal 1999: 326). O, bunların yapılmaması halinde Japonya'nın ve Japon halkının yakın bir gelecekte tanrıların gazabına uğrayacağını, sefaletin insanları perişan hale getireceğini, Japon halkının tamamının müdahil olacağı bir iç savaşın çıkacağını ve her şeyden önemlisi, yetkililerin önlem almaması durumunda Japonya'nın yabancılar tarafından istila edileceğini öngörmüştür (Watanabe 183: 12). Bakufu hükümetinin yetkilileri, Nichiren'in bu tehdit kokan öneri ve kehanetlerine sert tepki göstermiştir. Çünkü onlara göre Nichiren, dile getirdiği fikirlerle hem hükümeti suçlamakta hem de kendince neler yapılması gerektiğini dile getirerek âdete ülkeyi yönetmeye kalkışmaktadır. Üstelik o, Riso-Ankoku-Ron teziyle sadece hükümete yönelik uyarı ve önerilerde bulunmamakta, aynı zamanda dönemin önde gelen Budist mezheplerini de çok ağır bir şekilde eleştirmekte ve bu ekollerin tamamını, Budist dinini bozan, Japon halkını felakete sürükleyen sapkın hareketler olarak tanımlamaktadır.

Nichiren'in, hükümetin politikaları yanında dini gruplara ve yerleşik dini anlayışlara ağır eleştirilerde bulunması yönetimin ve ülkedeki dini grupların sert tepkisine neden olmuştur (Hori 2007: 117). Bu yüzden hükümet yetkilileri, Nichiren'i yargılamış ve sürgün cezasına çarptırmıştır. Nichiren 1261 yılında Bakufu hükümeti tarafından sürgün cezasına çarptırıldıktan sonra, cezasını çekmek için Izu yarımadasına gönderilmiştir. O, Izu yarımadasında da öğretisini yaymaya devam etmiş, burada zengin bir adamı hastalıktan kurtarınca önemli bir başarı elde etmiştir. Nichiren, Izu yarımadasında iki yıl sürgün cezası çektikten sonra, 1263 yılında affedilmiştir (Kasahara 2001: 258).

Nichiren, Izu'dan ayrılıp Kamakura'ya döndüğünde, kendisinin Izu'ya sürülmesine neden olan Rissho-Ankoku-Ron öğretisinin halk üzerindeki etkilerine daha yakından şahit olmuştur. Onun sürgünde bulunduğu iki yıllık dönemde yaşanan bazı olumsuzluklar; özellikle de depresyon, kuraklık,

yangın, salgın hastalık ve bunlara bağlı ölümlerin artmış olması, Nichiren'in daha önce bu hususlarda dile getirdiği öngörülerinin ortaya çıktığı şeklinde yorumlanmış, halkın bir kesiminin ona kulak vermesine ve ilgi göstermesine neden olmuştur. Bu çerçevede özellikle bazı soylu aileler ve Samuray sınıfından askerler, Nichiren'in öğretisine katılmış ve ona destek vermişlerdir.

Nichiren, İzu sürgününden döndükten sonra, gelişen olaylar ve bunların neticesinde ortaya çıkan yeni durumları da göz önüne alarak “Hokke-shu”, (Ji Hokke Mondo-shu veya Hokkeshuyo-shu) adıyla bilinen öğretisini yayınlamıştır. O, Hokke-shu öğretisini ilmihal formunda hazırlamış, bu öğretiyle başta dini konular olmak üzere; ahlaki ve toplumsal kurallar hakkında kendisine yöneltilen sorulara cevap vermeye çalışmıştır. O, kutsal metin temelli bir yol haritası çizmeye çalışmış, bunu yaparken gelenekleri ve toplumsal kabulleri de göz önünde bulundurmuş, özellikle gündemdeki konuları dikkate alarak taraftarlarına zorluklar karşısında sabırlı olmalarını tavsiye etmiştir (Hori 2007: 194; Anesaki 1916: 45). Nichiren, taraftarlarına sabrı tavsiye etmiş, gerçek kurtuluş için Hokekyo'nun önemine işaret etmiştir. bu doğrultuda doğru inanca seçkin bağlılık ilkelerinin neler olması gerektiğini belirlemeye çalışmıştır. Nichiren'e göre gerçekten kurtuluşu hedefleyenler, Buda'nın yüce merhametine sığınmalı, gerçek kanunu tatbik etmeli, doğru yerde ve doğru insanlarla birlikte olmalıdır (Watanabe 1986: 120-127).

Nichiren, Hokke-shu ilmihaliyle Japon halkıyla iyi ilişkiler kurmuş, herhangi bir hedef kitle belirlememiş, herkesin sorunlarına çözüm bulmaya çalışmış ve böylece halka doğrudan ulaşması kolaylaşmıştır. Ancak Nichiren'in genel olarak Japon halkı tarafından tanınması ve Nichiren öğretisinin gerçek yükselişi, Moğolların Japonya kıyılarına gelişiyle olmuştur. 1268 yılında Moğol İmparatoru Kubilay Han, Kore Yarımadasını ele geçirdikten sonra Japonya'ya elçi göndererek; Bakufu hükümetinden haraç talebinde bulunmuş, bu talebin kabul edilmemesi durumunda ise Japonya'yı istila etmekle tehdit etmiştir (Kasahara 2001: 259). Bu gelişme Japonya'da büyük bir paniğe neden olmuş, bununla birlikte, böyle bir olayın meydana gelebileceğini yaklaşık sekiz yıl önce, yani 1260 yılında kaleme aldığı Rissho-Ankoku-Ron isimli teziyle dile getiren Nichiren'i Japon halkının gündemine taşımıştır. Japon halkı, Nichiren'in daha önce dile getirmiş olduğu öngörülerinin bir kısmı ortaya çıkmaya başlayınca, onun kâhin olduğuna ve bir takım olağanüstü güçlere sahip olduğuna inanmaya başlamıştır. Nichiren'in gizli güçlere sahip

bir kâhin olduğu fikri Japonlar arasında yayılınca, halkın ona ve öğretisine olan ilgisi artmıştır (Anesaki 1930: 196). Böylece o, artık sıradan bir Budist rahibi olmanın ötesinde, ülkenin birçok yerinde taraftarı olan ve geleceği bildiğine inanılan dini bir önder konumuna yükselmiştir.

Nichiren, halkın desteğini arkasında hissedince büyük tapınakların başkanları da dâhil pek çok dini öndere mektuplar yazmış ve onları ağır bir şekilde eleştirmiştir. O, bu mektuplarında mevcut inanç ve uygulamaların yanlış olduğunu bir kez daha tekrarlamış, halkın selameti ve ülkenin kurtuluşu için bu tür öğretilerin bir an önce terk edilmesini ve bunların yerine kendisinin, Hokekyo'ya dayalı ortaya koyduğu dini prensiplerin takip edilmesi gerektiğini savunmuştur (Stone 1999: 454). Bakufu hükümetinin Başrahibi Ryokwan -kendisi dâhil- üst düzey devlet yetkililerine yönelik karalayıcı mahiyette mektup yazmış olmasını gerekçe göstererek Nichiren'i tutuklatmıştır. Bazı kaynaklara göre Nichiren idama mahkûm edilmiş, bu ceza infaz aşamasında sürgüne çevrilmiş; bazı kaynaklara göre ise doğrudan sürgün cezası verilmiştir. Neticede Nichiren, Sado adasına sürgüne gönderilmiştir. O, 1272-1274 yılları arasında Sado adasında sürgün hayatı yaşamıştır (Christensen 2001: 95-96).

1- Nichiren'in Sado Adasındaki Sürgün Yılları

Nichiren'in ölüm cezasını sürgüne dönüştüren dönemin Bakufu hükümeti, bir anlamda halka ve Nichiren taraftarlarına iyi niyet gösterisinde bulunmuş, bununla birlikte onu özellikle Sado Adasına sürerek, Nichiren'in işlediği suçun büyüklüğünü ortaya koymaya ve emsal teşkil edecek durumları önlemeye çalışmıştır. Nichiren, Sado adasında oldukça zor şartlarda yaşamasına ve oradaki dini grupların tepkisine maruz kalmasına rağmen, öğretisini yaymaya çalışmıştır (Anesaki 1916: 88). O, ada yönetimi tarafından tertip edilmiş olan Tsukahara münazarasına katılmıştır. Bu münazarada Nichiren'in karşısında Nembutsu, Shingon, Tendai ve Zen ekollerinin temsilcileri yer almıştır. Sado adasında yaşayan ve dini konulara ilgi duyan her meslekten ve her sınıftan insan bu toplantıya dinleyici olarak iştirak etmiştir. Nichiren, "Tatsunokuchi'den Minobu'ya" isimli mektubunda Tsukahara münazarasının detayları hakkında bilgi vermeye çalışmıştır. O, toplantının başlarında diğer rahiplerin kendisine söz hakkı dahi vermeden dini ve siyasi meseleler başta olmak üzere birçok konuda suçlamalarda bulduklarını, bunları dinleyen ve muhtemelen bu gruplara mensup olan kişilerin de hakaret ve alaycı

sözlerine muhatap olduğunu belirtmiştir. Nichiren, daha sonra rakiplerinin kendisine yönelttikleri sorulara ve özellikle de suçlamalara cevap vermeye çalışmış, amacının sorun çıkarmak olmadığını vurgulamış, Hokekyo'nun dışında herhangi bir öğretiyi vaaz etmediğini ifade etmiştir. Nichiren özellikle Hokekyo bağlamında söyledikleriyle ve hitabetiyle orada bulunan sıradan insanların üzerinde önemli bir etki yaratmıştır. Bu sayede onun öğretisi kısa zamanda Sado Adasının büyük bir kesimi tarafından öğrenilmiştir.

Tsukahara tartışmasının ardından Sado adasının yerel yöneticisi Homma Rakurozaemon ve çevresinde yer alanlar, Nichiren'i desteklemeye başlamışlardır. Böylece Sado yılları Nichiren öğretisi açısından önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönem olmaya başlamıştır. Nichiren bu dönemde yeni bir hayata, açığözlerle bakmak olarak tarif ettiği “Kaimoku-shu”, yani “Gözlerin Açılması” adlı öğretisini yayınlamıştır. O, içinde bulunduğu zor şartlara rağmen, insanların öğretilerine olan teveccühlerini görmüş, bu durumun Hokekyo öğretilerinin doğru aktarımı ve “Kaimoku-shu” ile sağlandığını savunmuştur. Ayrıca o, insanların kalp gözlerini açacak ve onları her açıdan mutlu edecek olan üç değer olduğunu açıklamaya çalışmıştır. Bu değerlerin, “Sakyamuni Buda”, “Bosatsular” (yol gösteren öğreticiler” ve “ebeveyner” (anne-baba) olduğunu belirtmiş ve onların aynı zamanda saygı ve hürmet edilmesi gereken kutsallar arasında yer aldığını ve kurtuluşa önemli bir rol üstlendiklerini iddia etmiştir (Anesaki 1916: 70). Daha sonra kutsal kitap konusuna değinmiş ve bu çerçevede kurtuluşun Hokekyo öğretilerine bağlı olarak nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini “kanjin-honzon-shu” olarak bilinen öğretilerle açıklamaya çalışmıştır.

Nichiren, yaşanan olumsuzluklara rağmen, Sado'daki sürgün yıllarında hiç ummadığı bir başarı elde etmiş, her geçen gün taraftarlarının sayısını artırmıştır. Bu gelişmeler aynı zamanda Nichiren'in durumunun, Bakufu hükümeti tarafından tekrar gözden geçirilmesine neden olmuştur. Nichiren, Bakufu hükümeti tarafından affedilmiş ve sürgün cezası kaldırılmıştır. O, affedildikten sonra Sado Adasından ayrılmış ve Kamakura'ya gitmiştir (Kubota 1999: 26-27). Burada hükümet yetkilileriyle bazı görüşmeler yapan Nichiren, onların ikiyüzlü davrandığını düşünmüş, Kamakura'da daha fazla vakit harcamanın gereksiz olduğunu anlamıştır. Bunun üzerine o, birkaç öğrencisiyle beraber Kamakura'dan ayrılarak adeta gönüllü sürgün anlamına gelecek bir yeri tercih etmiş ve Minobu'ya gitmiştir (Christensen 2001: 113).

2- Nichiren'in Minobu Yılları

Nichiren, Kamakura'dan ayrıldıktan sonra Minobu'ya gitmiş ve buradaki Minobu-San Dağına çıkmıştır. Nichiren bu dağda derme çatma bir barınak oluşturmuş ve inzivaya çekilerek bir süre münzevi bir hayat yaşamıştır. O inzivaya çekildikten bir süre sonra Moğol donanmasının öncü birlikleri Japonya'nın güneybatı kıyılarına saldırarak, başta Hakata körfezi olmak üzere Iki, Tsushima ve Dazaifu adalarını ele geçirmiştir. Öncü birliklerinin bu önemli başarısı üzerine Moğol imparatoru Kubilay Han, Japonya'nın tümünü ele geçirmeye karar vermiş ve ordusunu taşıyan büyük donanmayı Japonya kıyılarına göndermiştir (Christensen 2001: 114-115). Rivayetlere göre yüzlerce gemiden oluşan Moğol donanması, Kyushu kıyılarına çıkarma yapmak üzereyken, Japon denizinde büyük bir tayfun çıkmıştır. Bu tayfandan dolayı Moğol donanması çok büyük bir zayıflık vermiş, donanmadaki gemilerin çoğu sulara gömülmüş ve on beş ila yirmi bin civarında Moğol askeri ölmüştür. Moğol donanması bu doğal felaketin ardından geri çekilmek zorunda kalmıştır (Kasahara 2001: 264; Stone 1999: 456).

Japonya'yı istilaya kalkışan Moğol ordusu fırtına sebebiyle bozguna uğrayınca bu olay Japonlar arasında bir mucize olarak yorumlanmış ve tanrıların Japonya'yı kötülöklere karşı koruduğu değerlendirilmiştir. Bu nedenle bütün dini gruplar, mucizevî olarak görülen bu olayı kendilerine mal etmeye çalışmıştır (Tamura 2000: 115-116). Nichirenciler ise dini önderlerinin, Japonya'nın yabancılar tarafından istila edileceğini ve ölkelerinin böyle bir saldırıya maruz kalacağını yıllar öncesinden haber verdiğini; hatta onun böyle bir saldırının tam olarak ne zaman gerçekleşeceğini dahi bildiğini dile getirmişlerdir. Böylece onlar kendi üstatlarının Moğol ordusunun Japonya'yı istila girişimi esnasındaki mucizenin de ötesinde yaşanacakların tümünü önceden bildiğine dikkat çekmiş ve bu suretle dini önderleri Nichiren'in üstünlüğüne işaret etmiştir (Stone 1999: 456-457). Bu gelişmelerin akabinde Japonya'nın farklı yerlerinde yaşayan birçok kişi, Minobu'ya gelerek, söylediği kehanetlerin çoğu gerçekleşmiş olan Nichiren'i ziyaret etmiş ve Nichirenci saflara katılmıştır. Bu insanlar, Minobu-San dağında inzivaya çekilmiş olan Nichiren'i ikna ederek kendilerine kurtuluş yolunda yardımcı olmasını istemişlerdir. Nichiren ise gördüğü teveccühten de güç alarak faaliyetlerine kaldığı yerden devam etmeye karar vermiştir (Christensen 2001: 117-119). Nichiren, bu gelişmeler üzerine öğretilerine kurumsal bir kimlik

kazandırmak için, Minobu dağında günümüzde “Minobu-San Kuonji” adıyla bilinen tapınağı kurmuştur. Minobu-San Kuon-ji Tapınağının kurulmasıyla birlikte burası Nichiren Budizmi'nin merkezi haline gelmeye başlamıştır. O, bu tapınağı merkez haline getirdikten sonra Hokekyo'yu temel alan vaazlarına devam etmiş, öğretilerinin doktrinel gelişimini tamamlamaya çalışmış, kendisini halka daha iyi anlatabilmek için yazılar kaleme almış ve en önemlisi öğrenci yetiştirmeye ağırlık vermiştir (Anesaki 1930: 264-265). Nichiren, Minobu-San Kuon-ji Tapınağında yetiştirdiği öğrencilerini Japonya'nın farklı yerlerine göndererek öğretisini yaymaya çalışmıştır. Böylece bu tapınak Nichirenci hareketin merkezi ve kutsal mekânı olmuştur (Anesaki 1916: 107-108).

Nichiren, önceleri daha çok samuray sınıfına ve ortanın üstü sayılabilecek bir kitleye mensup taraftarlara sahip iken son gelişmelerle birlikte sıradan halkın da teveccühüne mazhar olmuştur. O bu yüzden önceki söylemlerinin aksine daha yumuşak ve kucaklayıcı bir üslup kullanmaya başlamış, öğretileri daha iyi açıklayabilmek için yeni tezler ortaya koymuştur. Nichiren'in kapsayıcı yaklaşımı sadece öğrenci ve taraftarlarının sayısını artırmamış, aynı zamanda ona inana insanların sınıfsal yelpazesini de genişletmiştir (Stone 1999: 446). Nichiren, bu dönemde insanoğlunun kavrama yeteneğine en uygun öğretiyi, doğru zamanda ve doğru yerde nasıl edineceğini konu aldığı “*Kyoki Jikoku-Shu*” ve “*Senji-Shu*” başlıklı öğretilerini yayınlamıştır. Ayrıca Hokekyo'ya dayalı meditasyonun ne olduğunu ve nasıl yapılması gerektiğini ele aldığı “*Rissho Kanjo shu*” ve “*Jissho-Shu*” adlı yazılarını kaleme alarak uygulamalı bir biçimde öğrencilerine ve taraftarlarına göstermiştir. Nichiren, bunların dışında özellikle taraftarları ya da onun öğretisine meyilli kişilerin sorduğu sorulara, yeni ortaya çıkmış olan sorunlara, kişi ismi veya tapınak adı vermek suretiyle cevaplar yazarak, öğretisini halka ve herkese doğru bir biçimde duyurmaya çalışmıştır (Petzold 1978: 18-19).

F- Nichiren'in Son Vaazı ve Ölümü

Nichiren, zor şartlarda çetin bir hayat sürerek, altmış yıllık ömrüne iki sürgün bir idam cezası sığdırmış, birkaç kez de ölümle burun buruna gelmiştir. O, hayatının ilk on yılı hariç geri kalan zamanını tapınaklarda geçirmiştir. Ömrünün sonuna doğru yerleştiği Minobu'da yaklaşık sekiz yıl yaşamış, burada bir süre münzevi bir hayat sürmüştür. Nichiren, hayatının son yıllarında ölümüne de neden olan ağır bir hastalığa yakalanmıştır (Anesaki 1916:130).

Nichiren'in yakalandığı hastalıktan oldukça muzdarip olduğunu gören bazı taraftarları, onu tedavi olması noktasında ikna etmişlerdir. Nichiren de tedavi olmak için Minobu'dan daha sıcak bir iklime sahip olan ve aynı zamanda termal su kaynaklarının bulunduğu Hitachi bölgesine gitmeye karar vermiştir. Nichiren Minobu-San Kuon-ji Tapınağından ayrılmadan önce, buradaki son vaazını vermek için kürsüye çıktığında; öğrencilerinin, taraftarlarının ve kalabalık bir grubun hazır bulunduğunu görünce çok sevinmiş ve bunu da dile getirmiştir (Anesaki 1916:131).

Nichiren son vaazında taraftarlarından Hokekyo öğretilerini ne pahasına olursa olsun takip etmelerini istemiştir. O, kendisine inananları överek, korkmamaları ve sabretmeleri durumunda kurtuluşu elde edeceklerini müjdelemiştir. Nichiren, kendi yollarının tek ve gerçek Buda yolu olduğunu, önderlerinin Buda, rehberlerinin ise, Hokekyo olduğunu hatırlatmıştır. O, kendisini ve müritlerini kastederek, kendilerinden öncekiler gibi birçok zorluğa göğüs gerdiklerini, dünyalık sayısız şeylerden feragat ettiklerini, sürgünlerin, idamların ve ölümlerin kendilerini yıldırmadığını ve doğru bildiği şeylerden asla şaşmadığını söylemiştir. Nichiren, hiçbir dönem Japon halkının değer yargılarına zarar verecek sözler söylemediğini ve bu tür faaliyetlerde bulunmadığını ifade etmiştir. Vaazının sonunda dua eden Nichiren, “*namu-myo-ho-renge-kyo*” diyerek konuşmasını tamamlamıştır.

Nichiren, 1282 yılının Eylül ayında Minobu'dan ayrılmış ve Hitachi bölgesine girmiştir. Burası günümüzde başkent Tokyo'nun en merkezi semtlerinde biri haline gelmiştir. Nichiren burada, yandaşı olan samuray savaçısı İkegami Muneneka'nın malikânesine yerleşmiş ve ömrünün son birkaç ayını burada geçirmiştir. İkegami Munenaka, Nichiren'i rahat ettirmek ve iyileşmesini sağlamak amacıyla elinden geleni yapmıştır. Ancak bu çabalar sonuç vermemiş ve Nichiren, 1282 yılının 13 Kasım sabahı günümüzde Hommon-ji adıyla bilinen tapınağın inşa edilmiş olduğu yerde, yani İkegami Muneneka'nın malikânesinde ölmüştür (Petzold 1978: 11). Nichiren öldüğünde, orada bulunduğu inanan öğrencileri ve diğer taraftarları, onun ölümünden sonra Nichirenci öğretilerin yaşatılmasına ve yayılmasına katkı sağlamışlardır (Anesaki 1916: 134; Christensen 2001:121-122). Bu öğrencilerden bazıları ise Nichirenci harekete öncülük ederek günümüze kadar ulaşmasına vesile olmuşlardır.

Sonuç

Nichiren 1222-1282 yılları arasında Japonya'da yaşamıştır. O, Kiyosumidera Seicho-ji Tapınağında eğitime başlamış ve ilk rahiplik eğitimini bu tapınakta almıştır. Ardından sırasıyla Kamakara, Kyoto ve Nara'da eğitimini sürdürmüştür. Nichiren eğitimini tamamladıktan sonra, 1253 yılında öğretisini ilan ederek kendi ekolünü kurmuştur.

Nichiren geleneksel Japon halk inanışlarını önemsemiş, Japon halkının teveccüh gösterdiği tanrılara veya yüce varlık konumundaki unsurlara önem atfetmiştir. Özellikle Japonya'da korkuyla karışık sevgi temeline oturtulmuş olan kamileri, gizemli güçlere sahip olduğuna inanılan yüce varlıkları ve koruyucu ata ruhlarını bazen kurtuluşa ulaşmış tanrı avatarları, bezen de tanrı olma yolunda ilerleyen Bosatsu (Bodhisatva) anlayışı içerisinde telakki etmiştir.

Nichiren fikirlerini Hokekyo'ya (Saddharmapundarika Sutra/ Lotus Sutra) dayandırmıştır. O, başlangıçta yol haritasını belirlerken, Hokekyo'nun esas itibariyle gerçek Budacı öğretileri yansıttığını ilan etmiş, bu doğrultuda kutsal kitap anlayışını merkeze almak suretiyle öğretilerini şekillendirmiştir.

Nichiren, birçok konuda olduğu gibi dini meselelerde de milliyetçi ve gelenekçi yaklaşımlar sergilemiştir. Nichiren bu hususta, yaşadığı devrin sıkıntılarını da göz önünde bulundurarak birçok yazı kaleme almış, bozulan ya da bozulmaya yüz tutmuş dinsel hayatın yanlış dini anlayışlardan ve onlara çanak tutan yerel yöneticilerden kaynaklandığını ileri sürmüştür. Bu bağlamda Nichiren'in yaptığı uyarılar zaman zaman amacını aşarak hakarete varmış, bu durum onun çeşitli cezalar almasına neden olmuştur. Ancak Nichiren, cezalara maruz da kalsa, özellikle milli meselelerde taviz vermemiş, siyasal ve dinsel güç sahiplerini eleştirmeyi sürdürmüştür. Bu bağlamda o, bazı yazılarında tedbir alınmadığı takdirde Japonya'nın yabancılar tarafından istila edileceğini öngörmüş, o dönem itibariyle Moğol donanması Japon adalarına ulaşınca, onun gelecekte haber veren bir ermiş olduğu fikri halk arasında yaygınlık kazanmıştır.

Nichiren, Hokekyo'nun en doğru öğretileri ve en doğru pratikleri

ortayakoyduğunu ileri sürmüş, onun özünü oluşturanda imoku anlayışının, yani “*namu-myō-ho ren-ge kyo*”nun hem öğretisi hem de pratik noktasında ortak değer olduğunu savunmuştur. Ona göre, daimokuya inananlar, bu inanca uygun ibadet edenler, her türlü dinsel tören ve uygulamalar esnasında bunu dile getirenler ve daimokuya tazimde kusur etmeyenler mutlak kurtuluşu yakalayacaktır. Nichiren öğretisinde honzon-shu, çeşitli unsurlardan müteşekkil olduğuna inanılan bir tapınım objesidir. Bu yüzden honzon-shu hem inancın hem de ibadetin merkezinde yer alan en önemli olgu olarak kabul edilmektedir. Bu olgunun temelinde Budalık düşüncesi, yani aydınlanmayı elde etme fikri bulunmaktadır. Nichiren’e göre Budalık düşüncesinin esasını ise Hokekyo öğretileri, bir başka deyişle kutsal dharma yasaları oluşturmaktadır. Bu bağlamda honzon-shu’nun özünde iki önemli unsur bulunmaktadır. Bunlardan biri *Dharma* kanunları; diğeri ise *Budalar* anlayışıdır. Nichiren’e göre kaidan-shu, temelde kutsal mekân anlayışına dayanan, bunun yanı sıra içerisinde gizemli doktrinler, ahlâkî prensipler ve faziletli bir yaşam için gerekli kurallar barındıran bir öğretilerdir. O, bu bağlamda kaidanı Budist ahlâkıyla ahlâklanmış ve erdemli davranışlar sergileyen fertlerin yaşadıkları ya da yaşamak isteyecekleri, özünde gizemli anlayışların olduğu bir yer olarak görmektedir. Nichiren, mekân olarak kaidana girildiği takdirde, söz konusu olan bütün faziletlerin edinileceğini ve Budaların gerçek yolunun farkına varılacağını ileri sürmektedir. O, kaidan-shu çerçevesinde erdemli bir yaşam sürdürmenin ahlâkî kurallara riayetle mümkün olacağını belirtirken, yüce ışık âlemi olarak tanımlanan mutlak kurtuluş diyarına ulaşmanın da bu yolla elde edilebileceğini savunmaktadır.

Nichiren’in öğretileri çerçevesinde şekillenen Nichiren Ekolü, ortaya koyduğu inanç ve uygulama ilkeleri çerçevesinde her dönem Japon toplumunda karşılık bulmuştur. Nichiren’in, kurduğu mezhep kendisinden sonra öğrencileri ve taraftarları tarafından geliştirilmiştir. Nichirenci hareket ortaya çıktığı günden beri varlığını kesintisiz bir şekilde devam ettirmiştir. Nichiren Ekolü, günümüzün en popüler Japon ekollerinden biri olarak, yalnız Japonya’da değil, dünyanın pek çok ülkesinde de varlığını sürdürmektedir.

Kaynaklar

- Anesaki, Masaharu, *Nichiren The Buddhist Prophet*, Cambridge 1916.
- .....,,*History of Japanese Religion*, London 1930.
- .....,,*“Nichiren”*, *An Encyclopedia of Religion*, Edited by
- Vergilius Ferm, New Jersey 1959.
- .....,,*Religious Life of The Japanese People*, Revised by Hideo Kishimote, Tokyo 1961.
- Arai, Nissatsu, *Outlines of Doctrine of The Nichiren Sect*, Edited by The Central Office of The Nichiren Sect, Tokyo 1893.
- Christensen, Jack Arden, *Nichiren Leader of Buddhist Reformation in Japan*, California 2001.
- Cobbold, George A., *Religion in Japan Shintoism-Buddhism-Christianity*, London 1894.
- Deal, William E., *“Nichiren’s Rissho Ankoku Ron and Canon Formation”*, *Japanese Journal of Religious Studies*, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- Dickson, Walter, *Japan, With Two Suplementary Chapters of Recent Events by Mayo W. Hazeltine*, New York 1898.
- Dolce, Lucia D., *“Criticism and Appropriation Nichiren’s Attitude Toward Esoteric Buddhism”*, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- .....,, *“Between Duration and Eternity: Hermeneutics of The ‘Ancient Buda’ of Lotus Sutra in Chih-i and Nichiren”*, *A Buddhist Kaleidoscope: Essays on The Lotus Sutra*, Edited by Gene Reeves, With a Foreword by Nichiko Niwano, Tokyo 2002.
- .....,, *“Nichiren’s Attitude Toward Esoteric Buddhism”*, *Japanese Journa Religious Studies*, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- Finnemore, John, *Peeps At History of Japan*, Illustration and Drawings by Wakana Utagawa, London 1911.
- Fumihiko, Sueki, *“Nichiren’s Problematic Works”*, *Japanese Journal of Religious Studies*, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- Griffis, William Eliot, *The Religions of Japan From the Dawn of History to the Era of Meiji*, New York 1895.

- Habito, Ruben L.F. - Stone, Jacqueline I., STONE “*Revisiting Nichiren*”, Japanese Journal of Religious Studies, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- ....., “*Bodily Reading of The Lotus Sutra: Understanding Nichiren’s Buddhism*”, Japanese Journal of Religious Studies, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/Japan 1999, C. XXVI.
- ....., “*Buda-body Theory and The Lotus Sutra: Implications for Praxis*”, A Buddhist Kaleidoscope Essays on The Lotus Sutra, Edited by Gene Reeves, With a Foreword by Nichiko Niwano, Tokyo 2002.
- Hara, Katsuro, An Introduction to The History of Japan, New York and London 1920.
- Hildreth, Richart, Japan and The Japanese, Boston 1860.
- Hori, Kyotsu, Shingyo Hikkei, Editing Group by Nichiren Order, Tokyo 1986.
- Ikeda, Daisaku, Unlocking The Mysteries of Birth and Death, Santa Monica 2003.
- Kasahara, Kazou, A History of Japanese Religion, Translated by Paul Mc Carty - Gaynor Sekimori, Tokyo 2001.
- Kato, Asadori, A Story About Saint Nichiren, Translated by Shunjusha Committee, Tokyo 1982.
- Kubota, Tetsujo, The Tradition of Nichiren Doctrine, Translated by Hamilton Graham Lamont, Tokyo 1999.
- Kuroda, Shinto, Outlines of The Mahayana as Taught by Buddha, Tokyo 1893.
- Lioyd, Arthur, Developments of Japanese Buddhism, Toronto 1894.
- Morgan, Peggy, “*Ethics and The Lotus Sutra*”, A Buddhist Kaleidoscope Essays on The Lotus Sutra, Edited by Gene Reeves, With a Foreword by Nichiko Niwano, Tokyo 2002.
- Murano, Senchu, “*Nichirensu*”, Encyclopedia of Religion, Edited by Mircea Eliade, New York 1987, C. X.
- ....., The Lotus Sutra, Revised by Daniel B. Montgomery, Tokyo 1991.
- ....., Two Nichiren Texts, Published by Numata Center for Buddhist Translation and Research, California 2003.
- Naguchi, Yone, Kamakura, Yokohama-Japan 1910.
- Nizuno, Kogen, Basic Buddhist Consept, Translated by Charles S. Terry – Richard L. Gage, Tokyo 1987.
- Petzold, Bruno, Buddhist Prophet Nichiren: A Lotus in The Sun, Tokyo 1978.
- Reischaur, August Karl, Studies in Japanese Buddhism, Toronto 1917.

- Saito, Hisho, A History of Japan, Translated by Elizabeth Lee, London 1912.
- Stone, Jacqueline I., “*Biographical Studies of Nichiren*”, Japanese Journal of Religious Studies, Guest Editors, Ruben L. F. Habito- Jacqueline I. Stone, Nagoya/ Japan 1999, C. XXVI.
- Suguro, Shinjo, Introduction to The Lotus Sutra, Translated by Nichiren Buddhist International Center, Revised by Daniel B. Montgomery, California 1998.
- Tamura, Yoshiro, Japanese Buddhism A Cultural History, Translated by Jeffrey Hunter, Tokyo 2000.
- Uenaka, Chokusai, The Pictorial Life of Saint Nichiren, Published by Nichiren Shu Asia Buddhist Friendship Association, Tokyo 1986.
- Watanabe, Hoyo “*Nichiren*”, The Encyclopedia of Religion Edited by Mircea Eliade, New York 1987, C. X.
- ....., “*Miyazawa Kenji: Poet of The Lotus Sutra*”, Osaki Gakuho, Edited by Rissho University Institution of Buddhism, Tokyo 1989.
- ....., “*Nichiren’s Thought Appearing in the Risso Ankoku Ron and Its Acceptance in The Modern Age*”, Proceeding of the Thirty-First International Congress of Human Sciences in Asia and North Africa, Tokyo-Kyoto 1983.
- ....., “*Issues in Nichiren’s Early Proselytization*”, Japanese Association For Religious Studies, Tokyo 1986, C. LX-1.
- ....., “*Background of the Formation of Nichiren’s Theory of Da-imoku- Juji*”, Journal of Indian and Buddhist Studies, Tokyo 2007, C. LV.